

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitór sor 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Lóverseny Zomborban.

Zombor, 1898. augusztus 25.

Említettük már, hogy a vármegyei gazdasági egyesület ez idén is rendez Zomborban lóversenyt. A lóverseny végleges megállapodás szerint október hó 9-én lesz megtartva.

A versenyintézőség elnöke és versenybíró Szemző István nagybirtokos. Hogy a gazdasági egyesület Szemző Istvánt nyerte meg erre a tisztre, nagy nyereséget jelent s már eleve biztosítja a lóverseny sikerét. Az ő személyének ritka tekintélye és népszerűsége, kiváló szakértelme és lelkiismeretes buzgósága a legfényesebb eredménynek biztos zálogát képezik.

A gazdasági egyesület választmánya a legutóbb tartott ülésén a versenyintézőség kebeléből Szemző István elnöklete alatt egy szűkebb körű bizottságot küldött ki a verseny közelebbi részleteinek megállapítása végett. E bizottságnak tagjai: dr. Molnár Károly, Halm Ervin és Szalay Frigyes titkár-helyettes. A bizottság megállapítván a verseny napját, összeállította a programmot is, a mely a Magyar lovaregyletnek már jóváhagyás végett immár felterjesztetett.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy már most közölhetjük a lóverseny programját. Közre adjuk egyúttal a versenyintézőség névsorát is:

I. Zombor város díja.

(Zombori mezőgazdák részére.)

1. díj 100 korona, 2. díj 40 korona, 3. díj 30 korona, 4. díj 20 korona, 5. díj 10 korona.
Távolság 1800 méter. Kizárólag csak zombori gazda futhat saját tenyésztésű lovával.
Nevezés az oszlopnál.

II. Sikverseny.

1. díj 900 korona, 2. díj 100 korona. (Mindkét díjat adja a földművelésügyi m. kir. miniszter.)
Távolság 2000 méter. Teher 3 é. 66 klg., 4 é. 72 klg., 5 é. és id. 73 klg.
Tét 20 korona. F. vagy f.
Nevezési záróra 1898. évi október hó 7-én déli 12 óráig.

III. Bács-Bodrogh vármegye mezőgazdái- nak ügétő versenye.

(Kizárólag csak bácsmezei mezőgazda vehet részt kettős fogattal.)

1. díj 200 korona, 2. díj 100 korona, 3. díj 50 korona, 4. díj 30 korona, 5. díj 20 korona.

Távolság 7 kilométer. A nyertes fogatnak a 7 kilométernyi utat 24 perc alatt kell megtennie. Rossz talajviszonyok esetén a versenyintézőség fentartja magának a jogot a díjat oly fogatnak is kiadni, mely a kiszabott recordon túl teszi meg a 7 klm-t.

Nevezés az oszlopnál.

IV. Akadályverseny.

Díj 600 korona. (E díjhoz az „Urlovasok szöveteke” 500 koronával járul hozzá.)

Távolság 4000 méter. Teher 4 é. 72 klg., 5 é. és id. 74 klg.

Tét 20 korona. F. vagy f.

Nevezési záróra 1898. évi október hó 7-én déli 12 óráig.

V. Ügétő verseny kettős fogatokkal.

1. díj 700 korona (e díjhoz a „Magyar lovaregylet” 300 koronával járul hozzá), 2. díj 100 korona.

Távolság 12 klm. A nyertes fogatnak a távolság klmét átlag 2 p. 40 mp. alatt meg kell tennie. Rossz talajviszonyok esetén a versenyintézőség fentartja magának a jogot a díjat oly fogatnak is kiadni, mely a kiszabott recordon túl teszi meg a 12 klm-t.

Ha mindkét ló budapesti vagy bécsi mezőn első díjat nyert, a fogat 600 méter, ha csak az egyik ló nyert ugyanazon mezők egyikén első díjat, úgy a fogat 500 méter térhátrányt kap.

Ha mindkét ló valamely vidéki mezőn első díjat nyert, a fogat 200 méter, ha csak az egyik ló nyert első díjat, úgy a fogat 150 méter térhátrányt kap.

Tét 20 korona. F. vagy f.

Nevezési záróra 1898. október hó 7-én déli 12 óráig.

Általános határozatok.

1. Az I. számú versenynél díj csak azon tenyésztőknek adatik ki, akik a kitűzött távolságot lovaikkal befutják.

2. Telivér a versenyfutamokból kizárva.

3. A II. és IV. számú futamoknál a „Magyar Lovaregylet” versenyszabályai mérvadók,

amennyiben a versenyek ennek fenhatósága alatt állván, a feltételek úgy a „Magyar Lovaregylet”-nél, valamint a bécsi „Jockey-Club”-nál közzététel végett be lettek jelentve.

4. A II. és IV. számú versenyekben lovalgolni csak színekben és egyenruhában lehet.

5. Kancák és herétek a sikversenyekben 1/4 kilóval kevesebbet visznek. Azon lovak, melyek még sem sik-, sem akadály-, sem gátversenyben nem győztek, 5 klg. engedményben részesülnek.

6. Nevezni lehet Szalay Frigyes versenytitkárnál Zomborban. Tétek a nevezéssel együtt lefizetendők.

7. Akadályok 1 méternél nem magasabbak és 3 méternél nem szélesebbek.

8. Minden készpénzben kiadott díjból 5% levonatik.

9. Az ügétő verseny nyitva bármely négy kerekű, négy üléses kettős fogatnak. Disqualifical, ha a ló felvágásakor azonnal nem tartatik vissza. Az V. számú versenynél csak urlovasok hajthatnak.

A versenyintézőség a következő:

Elnök és versenybíró: Szemző István.

Tagok: Bezeredy István, báró Bibra Frigyes, Dungserszky István, dr. Falcione Nándor, Fernbach Antal, Fernbach Péter, Halm Ervin, Karácson Gyula, Koczkár Zsigmond, Latinovits Géza, Latinovits Pál, dr. Molnár Károly, Pilaszánovits József, Piukovits József, Rác György, Szemző Gyula, Trischler Ferencz, dr. Vojnits István, ifj. Vojnits István, Vojnits Simon, dr. Vujevich Zoltán, Zákó Milán.

Versenytitkár: Szalay Frigyes.

Indítók: Birvalszy György, Falcione Lajos, Léderer Pál és Szemző Károly.

Időmérők: Fernbach Bálint és dr. Zákó István.

Ellenőr: Szemző Dezső.

Mázsáló: Fernbach János.

Totalisateur vezető: Bittermann Gyula.

Pénztárnok: Bittermann Sándor.

Belépti díj: tribün 1 frt, állóhely 10 kr.

A lóverseny kezdete d. u. fél 3 órakor félóránként új futással.

A „BÁCSKA” tárcája.

ESTÉLY A SZŐLŐBEN.

Írta: Del Toró.

Poescéká tette a szőlőket már rég a fillokszera meg a peronoszpora. Bor nincs, hangzik a szó fájdalomosan a bácskai ember ajkairól. A kopasz venyige busan hajítja le a fejét a vén tőkére, a mely nem ontja már magából az isteni „nektárt”. Nebéz is ebben a fillokszeras, peronoszporás világban szatirát nem írni a régi bácskai jó kedvről, mely pedig ezeréves alkotmányunkkal egy idős. És ha ennek az ezeréves alkotmányunk széjjelszedik a kövét, nemuljon el a jó kedv is a magyar ember ajkain? . . . Nem oda Buda!

El magyar, áll Buda még!

Van még borunk is, van még jó kedvünk is, csak hogy az egyiket fel kell keresnünk, a másik azután magától megjön mindjárt. Hanem hát az a nagy kérdés, hogy hol keressük föl? No, hát megmondom.

Tengerre magyar! . . .

Van nekünk, zomboriaknak, egy tengeri kikötőnk a „Ferencz-csatorna” partján. Ennek a csatornának még a vize is zöld, mint a tengeré, sós, mint a tengeré. Ha a part hosszában végig járatos a szemeidet, szíves olvasom, beláthatatlan hosszúságban tűnik föl előtted a hajlékony kaka, melynek tövében költ a ruca. Azon túl pedig nagy messzeségben terülnek el a zombori szőlők, gondos, szorgalmas kezekről ápolat nevető gerendjeikkel. És mikor a nap véres koronáját leveti az égről, bucsu-sugaraival úgy megaranyozza ezeket a nevető gerendéket, hogy a szíved ujjong örömben és olyan érzés fogja el a kebledet, hogy egy . . . két . . . negyven cséppel legott áldozatot szeretnél bemutatni a természet Urának, a miért hogy még sem felejtkezett meg egészen rólad . . .

Hát e közt a sok szép szőlő közt van egy még szebb is. Az is ott terül el a csatorna mentén. Egy vendégszerető uri család tulajdona. A mint belépsz e szőlőbe, egy kis „paradicsom” tárul elébed. Meglátszik a

legelső pillanatra, hogy szorgalmas kezek gondozzák. Hisz a jó kertész is feltéve őrzi a virágok illatos kelyhét a pusztító fagytól, az elburjánzó gától. Itt, ebben a szőlő-kertben, megtalálhatod a jó bort, a jó kedvet, meg az őnzetlen magyar barátságot és páratlan vendégszeretetet.

Folyó hó 19-én is kedélyes estélyre gyűjtötte össze tisztelő barátait a szíves házigazda e kies „Tusculanumba”, hogy „Bachus”-nak áldozatot mutasson be, a miért hogy olyan kegyes volt és pusztító kezét nem uyuította ki az ártatlan gerezdekre.

Ezt az estélyt leírni az én tollam nem elég erős, azt hűen kiszíneznem, méltón esetelni nem lehet, azt csak átélvezni lehetett.

A fehér asztalok rogyásig meg voltak rakva „lukkusz”-étkekkel. A mit az ember szemé-szaja csak kívánhatott, az mind fel volt ott halmozva. A kitűnő marhapörkölt (nem tudom ökről volt-e vagy tehen, mert a keresztlevelet nem láttam) hamisítatlan szegedi paprikával áttört rózsaszínű levélvel olyan étvágy-gerjesztő volt, a ki magdolnája ne legyen, hogy a török császár is tűzbe ment volna tőle. Hát az a zamatos halpaprikás, a minek Sándor barátunk volt a főszakácsa?! No, ezt még a druzsája, a muszka cár, asztalára is bátran hirtállalhatták volna. Volt is olyan keletje, hogy még hirmagnak se maradt belőle egy csépp sem.

Ez pedig már elég dicséret a főszakácsra.

Azután következett, gondolom, egy büszke „indian”. Olyan fejedelmi módon terpeszkedett el a tában, mintha Rigó Jancsi fülbemaszó muzsikáját hallgatta volna. Hanem mikor a „bácskaiak bájdalu dalnoká” a vadász-kését a bátába szurta, hogy fölaprózza, hirtelen elpirult (ropogós pirosra volt sítve a bőre) és fölszisszent, mintha csak azt akarta volna mondani: „kegyelemlem jáger uram, mert én nem vagyok az a két fogoly, a mit meglóttól volna, ha el nem röptül volna”. De nem kapott kegyelmet, a mit, úgy látszik, némi megnyugvással fogadott a másik tában pöffeszkedő „párolt pecsenye”, mert szemmel láthatólag így gondolkodott: No, ha itt még a fejedelmek koronáját is leltük a bicskával, hogy ne taglóznák le az én szegény ökr fejemet is. Ugy is lett. Nyugodjanak békével.

Hogy ezek után mi következett, arra már nem emlékszem tisztán, mert a finom, omlós süteményeket, a melyek egy „Kuglernak” is a becsületére váltak volna, meg az izléssel összerakott „szardineteket” már egy kissé káprázó szemekkel fogadtuk, a miben nagy szerepe volt annak a kitűnő zamatu magyar bornak, a mi, ha nem is volt „villányi”, mégis úgy gyujtott, mint a villám, tüzelt, mint a szép asszony csillag-szeme.

Hogy is mondja csak a költő?

Fölfelé megy borban a gyöngy, jól teszi.

Tőle senki e jogát el nem veszi.

Törjön is csak ég felé az, a mi gyöngy,

Hadd maradjon gyáva földön a göröngy . . .

Hát fölfelé is tört már bennünk már ekkor a „drága gyöngy”, az oldalunkat meg ki akarta furni a szó árja, a szív melege, a tiszta, őnzetlen barátság szeretete. Megeredt hát a dikciók árja és a szellemi sziporkák aranyugara oly tüzzel röppentek el ajkainkról, mintha az égiek tartottak volna, odafönt a magasban, egy kis háborusdit.

És ezt a kedélyes estélyt, a melynek a kezdetét a lenyugvó nap arany sngarai vonták be csillogó zománcal, a végét pedig a fölkelő nap ezüst sngarai köszöntötték a békesség angyalával, csak egy rövidke szó tette felejthetlenné: a barátság. Az a hamisítatlan magyar barátság, amely, mint a drágagyöngy a tenger mélyén, a szív ölen, terem, de a melyre vigyázni kell, hogy mire fölhozzuk, össze ne törjön . . .

A szíves házigazda és tisztelőreméltó háziasszony a tőlük megszokott előékenységgel iparkodtak az uralkodó jó kedvet fokozni, ha ugyan azt ott még fokozni is lehetett, a hol a Sándorék „szarzfája” sirt, gyujtott, kesergett, andalgott, úgy, ahogy épen a jó bor parancsolta . . .

Bizony, ritka vig „muri” volt ez a multság. Kár, hogy oly hamar elmúlt. A szomszédom nagykapaku tájékpipája, mintha csak most is hallanám, egyre azt pöfékelte:

— No . . . aki Magdolnája ne legyen . . . ilyet még nem pipázott a vármegye.

En sem!

A nagyhatalmi állás.

Zombor, 1898. augusztus 25.

A régi röm, a monarchia nagyhatalmi állása, ismét kísért Thun gróf, osztrák miniszterelnök szájában ezen hus és csont nélküli ábra, mely a régi osztrák államterfiak korából való és melyet az általuk propagált értelemben meghazudtolta a történelem, meg a mindennapi eleven élet.

Cseh kongrázi elméletével Thun gróf híve volt a cseh államjogi küzdelmeknek, később azonban kénytelen volt mint Csehország helytartója a sok részben általa is felidézett rossz szellemeknek az ostromállapot kihirdetése által elejét venni, most is valószínűen hű régi szerelméhez, és ezen államférfiu merészel Bánffy bárónak leckét adni a monarchia nagyhatalmi állásáról. Bizony „risum teneatis amici”.

Königrätznél lett szerencsésen elhaltolva ezen államjogi velleit, mely soha az élet exigenciáiból nem fejlődött, és így, szilárd alap nélkül, válságos időben, mint a kártyavár, összeomlott.

Magyarország is ismer nagyhatalmi állást, de ennek sarkpontja legelőször is Magyarország törvényei megtartása körül létezik, mely természetes vonzerejével magába Ausztriába is hat és ott is szilárdítva és békítve munkálkodik. Továbbá megvalósul az a szó valódi és nem képzelt értelmében, ha országunk anyagi, törvénybiztosított jogai mindenkor elismertettek, és ha a követelmények megkívánják azok gyakorlati érvényesítését, azt meg nem támadják, hanem a törvény természetes folyamánának tekintik. Hisz az osztrákok által kellően most sem méltányolt 1867-iki kiegyezés épen a monarchia nagyhatalmi állását célba veszi, melyet három tizeden át fentartott, és nem csak egy politikailag, de anyagilag erős Magyarországot is kontemplál. Ha pedig Thun gróf elméletét elfogadjuk, melynek értelmében a külön vámtérlet a monarchia hatalmi állását gyengíti, úgy a mellett, hogy megdöntjük az 1867-ik évi kiegyezést, Magyarországot olyan gyarmati helyzetbe sülyesztjük, mely annak természetes kincseinek felhasználását, fejlődését századokon át visszatartotta és így az egyik fél gyengítésével a nagyhatalmi állást csakugyan tönkre tenné. Igaz, hogy most még nehezen kerül a sor az önálló vámtérletre, mivel viszonyaink nincsenek arra megérve, de a jogot már azon okból sem adhatnók fel szemben Ausztriával, mivel megkötött kézzel állnánk azután vele szemben a szerződés megkötése alkalmával és valódi gyarmati politikája csak akkor venné kezdetét. Valóban nagy frivolitás kellett hozzá kívánni, hogy a magyar parlament ezen jogáról mondjon le, melyet a magyar király szentesített és nevével megpecsételt, és Thun gróf államjogi felfogásáról épen nem nyújt kedvező fogalmat. A nagyhatalmi kérdés azonban csak hipokrizis, mivel sem Thun gróf, sem miniszterei, sem az osztrák közönség nem azt féltik, hanem az önálló vámtérlettel a maguk zsebjeiért remegnek és így annak még akadémikus jogát is perhorreskálják. Olesó népszerűséget fel- és lefelé akar az osztrák kormányelnök ezzel elérni, egyrészt a hatalmi kérdéssel, másfelé a magyar anyagi kérdések lekötésével hatni akarván. Az osztrák gyáros, iparos, szóval mindazon körök, melyeknek eddigelé tributáriusai vagyunk, a magyar jogot Hekubának nézi, legyen akármennyi politikai jogunk, azt se nem irigyli, sem igen kívánja, de az anyagi realjogok, melyek külön vámtérlettel, külön kereskedelmi és külön önálló szerződési jogot, külön bankot biztosítanak és így az önrendelkezést egészen kezünkbe juttatják — szóval az ugynevezett nem pragmatikai jogok — előttiük annyira perhorreskáltak, hogy azok érvényesítése valamikor is igen nehéz lesz. Tehát egy új jelszót kellett kitalálni, hogy a magyarok legujabb, a helyzet és a kényszerülte törekvései diszkreditáltassanak és erre az oly igen kényelmes szót, a „nagyhatalmi állást” választották, mely a Lajthán bizonyára meghódítja a tömegeket.

Ugy látszik összes haladásunkat, mely nem olyan óriási, mint amilyenek távolból Ausztriában szemlélik, a nagyhatalmi állás számlájára iratják, és szerintük Ausztria akkor lenne valóban boldog nagyhatalom, ha alkotmányunk, most ébredő jólétünk, hanyatlásban lábuk előtt feküdne; ur isten meddig élne meg így, Königrätz és Ausztria utolsó válságai azt kitorólhetlen, véres betűkkel megmutatták.

R. A.

Tanítógyűlés.

— O-Becsei, 1898. augusztus hó 22. —

A „bács-tiszavidéki r. kath. tanító-egylet” ez évi rendes nagygyűléset hétfőn tartotta meg a tagok rendkívüli érdeklődése mellett. Az érdekes tárgysor a kerület valamennyi tanítóját odavonzotta és bátran állíthatjuk, hogy ily magas színvonalon álló gyűlést régen volt mondunkban végig hallgatni.

Már az előző este sokan érkeztek a vonattal, a hol a helybeli tanítók fogadták a vendégeket.

A gyűlést megelőzőleg 9 órakor szentmise volt, a

mely után a tanítók a városbába dísztermébe vonultak, a hol a tanügy iránt érdeklődő helybeli intelligencia is szép számban volt képviselve, nemkülönben az előjáróság Gönczy János városbíróval az élen.

Márton Mátyás ó-kanizsai plébános, egyleti elnök 10 órakor nyitotta meg a gyűlést hosszabb beszéddel, a melyben rámutatva a társadalom betegségeire, annak orvoslását a vallásos nevelésben látja egyedül. A vallás-talan ember — ugymond — szerencsétlenebb az erdő vadjánál, épen azért az iskolának főcélja a vallásos nevelés kell, hogy legyen. Az iskolába való felvételt már a társadalomba való felvételt jelenti, mert arra készítjük elő a gyermeket. A vallásos nevelés mellett a hazaszeretetre való oktatásra is nagy súlyt helyez, mert minden polgártól elvárja, hogy jó hazafi is legyen. Az eljenzessel fogadott megnyitó beszéd után Fonyó Pal plébános üdvözlő a gyűlésen megjelent érdeklődőket, a kik eljöttek meghallgatni gyermekeik tanítóinak tanácskozását.

Oivastatván a mult gyűlés jegyzőkönyve, Berecz Lajos moholi tanító számolt be a kaiocsi egyetemes nagygyűlés eredményéről, különösen az egyletek szövetségének megalakításáról.

Tanulságos pontja volt a közgyűlésnek Schultz Imre pécsi kepezdei ig. tanár szakelőadása imént megjelent real olvasókönyveiről. A tavalból jött nagyhirű pedagógust érdekelte hallgatta meg a gyűlés és elismerőleg szolt az olvasókönyveiben lefektetett helyes irányelvekről. Röviden meg számoló könyveiről szolt és zajos éljenzes között fejezte be közel egy órát igénybe vett előadását.

Ezután Osztragonác Ferenc ó-becsei tanító a földrajznak utaztató és rajzoltató modorban való tanításáról értekezett alapos szakszerűséggel. Különös súlyt kíván helyezni a gyermekek szeméi előtt létrejött és általuk is rajzolt térképreajzolásra. Bemutatta saját osztálya által rajzolt térképreajzolatokat, de az idő rövidsége miatt mar a gyakorlati bemutatásról le kellett mondani, bár a jeles gyakorlati tanító ez irányu előadása bizonyára tanulságos lett volna.

Márton Mátyás ó-kanizsai plébános a magyar nyelv-tan tanításának egyszerűsítéséről és némely elnevezések egyöntetűvé tételéről értekezett. Előadó a mondat főrészei után a részes és szenvedő tárgyat, majd a határozókat tanítaná és legvégül a jelzőt, a melyet csak disztízesnek tart. A van, volt stb. segédigéket pedig kiegészítőnek nevezné el. Néhány hozzászólás után kimondatott, hogy az előadó vezéreszémei kinyomattatván, a tagokkal közöltessenek és más gyűlésre tüzessék ki annak részletes tárgyalása.

Kimondatott az ódi alapszabályok módosítása és a kivétellel az ó-becsei, adai és ókanizsai tantestület biztatott meg.

Most következett a gyűlés legérdekesebb pontja, a mely hivatta van megvalósulás esetén a tanügy fellelítésére, a tanítói tekintély emelésére. Az ó-becsei tantestület nevében Szűcs János olvasta fel amaz indítványt, mely az iskolaszéki elnök és igazgatói hatáskör elkülönítését sürgeti. Ugyanis a róm. kath. iskoláknál még mindig az az ódi és képtelen állapot uralkodik, hogy az iskolaszéki elnök, meg az igazgatója egy személyben létezik és pedig e kettős fontos állásnak szillettett betöltője mindig a helyi plébános. Könnyű belátni ennek ferdéséget, ha tudjuk, hogy e két állás egymást ellenőrizni van hivatta. Amde miként várható az, hogy a banyag vagy mulasztó plébános-igazgató ellen panaszt emeljen az ugyanez személyben levő iskolaszéki elnök-plébános. Semmi féle térer nem létezik ily anomália. Mindenütt a bizalmi állások illető szakemberekkel töltenek be. Az ügyvedek élén ügyvéd áll, közigazgatási főnök közigtisztviselőből lesz, nemkülönben vasutasok fejevé sem tesznek fiuancot stb. Így elvárható, hogy a tanulók közvetlen felügyelője, vezetője is tanító; szak-ember legyen. A mult században, a mikor még néhány betes tanfolyam vagy még az sem adta a tanítókat, megjárta az az állapot, hogy a plébános volt a tanügy mindené, de most a mikor négy éves szakképzés adja tanítóinkat, valóságos megalazás a tanítók vezetőjévé laikus embert állítani. A tanügy őszinte barátai csak örömmel és a jelen gyűlés lelkesedéssel fogadják a két állás elkülönítését célzó mozgalmat, már csak azért is mert a vezetés szakférfiu kezében lesz, de meg a tanítói tekintélyt van hivatta emelni azon magaslát felé, a melyre hivatta van. Különben is minden más fajú iskolánál (állami, községi) e két állás külön van és az igazgató szakember, miért volna a katolikus tanítók elnyomottabbak és szakfelügyeletre érdemtelenebb? A szépen megokolt indítványt leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a száznál több tanító és mint Karaszgy hegyesi tanító kijelenté, ahhoz sem adni sem attól elvevni nem lehet, miért is kéri kinyomtatni az egész ország róm. kath. tanítóegyletének hozzászólása, a főtanhatóságunk pedig a szabályzatok ily irányu megváltoztatása végett elküldeni.

Egyhangú lelkesedéssel mondatott ki a batározat az indítványozó folytonos éljenzése mellett.

Árpásy adai tanító az iskolai rend védelme tárgyában tett indítványt és olvasta Keeskemének ide vonatkozó szabályzatát. Egyhangúlag kimondatott, hogy megkerestetik a megye törvényhatósága hason szabályrendelet alkotására. Hozzászólásra ez indítvány is megküldetik a megyei társesélyesteknek.

Végül Karaszgy indítványára egyhangúlag Szűcs János ó-becsei tanító választotta meg az üresedésben levő világi elnöki tisztségre. Az itt megnyilatkozott lelkesedés nyílt elismerés volt a tanítói tekintélyt biztosítani hivatott fenti indítvány előterjesztésért.

Ezután Karaszgy köszönetet mond elnöknek a gyűlés tapintatos vezetésért, majd elnök pedig Gönczy bírónak a terem atengedéseért, a vendégeknek pedig a szives érdeklődésért és ezzel a gyűlés fél 2 órakor véget ért.

Utána társas ebéd volt a községi nagyvendéglő dísztermében, melyen száznál többen vettek részt. Felkösöntöt mondatott: Márton Mátyás a pápára és királyra; Karaszgy Császka György érkekre, amely után Osztragonác pénztáros bejelenti, hogy öxcellenciája 50 frtot küldött az esti jótékony hangversenyre; Janó Sándor b.-földvári tanító Mayer Béla püspök főtanfelügyelőre, Csupor Gyula az elnökre, Gönczy bíró a vidéki vendégre, Horváth Boldizsár Szűcsre az új elnökre, Márton Schultz Imrére, Csupor a nőkre, Schultz a tanítóegylet tagjaira stb.

Ebéd után a vidéki tanítók megtekintették a ferenc-csatornai zsillipepítést, ahol Sas Ede kir. főmérnök kalauzolta az érdeklődőket.

Este nagy hangverseny volt a lövölde díszes kert helyiségében, amelyen szép közönség vett részt. A műsort az ó-becsei polgári magyar dalkör kezdette meg Gaál Ferenc „Sóhajtas” pályanyertes művével. A szabatosan előadott kar tetszett. Utána Klazsik Lehel tanító Seffer Antalné zongorakíséretében hegedűn játszott a II. Resignation Ch. Dacla-tól. Klazsik könnyed, gyönyörű hegedűjátéka elbájolta a közönséget és úgy öt, mint tízes kísérőjét kitapsolta. Osztragonác Ferenc szavalta ezután Csupor Gyula Dal a dalról költeményét, amelynek szatirikus részletei nagyon tetszettek. Az előadót ugy közben, mint a költemény végén kitapsolták. Gyönyörűen énekelt Horváth Boldizsár bács-földvári tanító néhány műdalt Klazsik Lehel zongorakíséretében. Horváth kellemes tenorját tovább is óhajtotta hallani a közönség és addig újrátott, míg nem egy népdalt is énekelt. Klazsik ügyes zongoristának is bizonyult a kíséretben Gündör Ferenc ó-becsei tanító magánjelenete kacaghatta ezután meg a jelenvoltagekat. Majd Seffer Antalné urhölgy Löffler „La belle serbe” nagy ábrándjat játszott a zongorán ügyes technikával és bájos jókedvvel. A könnyed játékost kitapsolták és csinos csokorral lepték meg. Utána Gündör Ferencné, bájos fiatal asszony gyönyörű hangjával népdalokat énekelt Klazsik hegedűkíséretében. A biztos ének, a nagy terjedelmű és fülbe-maszó hang nagy tetszést keltett és nem szűnt a taps, míg újra nem ballottuk énekelt. Szép csokorral is kedveskedett a rendezőség. Végül a dalkör Kossovits József „Eredeti népdalok” férőkarát adta elő és ezzel a hangverseny véget ért.

Utána jött a tánc, amely hajnali 3 órakor végződött.

A tanulságos tanítógyűlésre, ugy az ezt követő hangversenyre a jelenvoltagek bizonyára kellemesen emlékeznek vissza. —s.—

Ujdonságok.

Elöléptetés. Az igazságügyminiszter Mayer Károly zombori kir. alügyészt a IX. fizetési osztály II fokozatába léptette elő.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Simits Ferencz, zombori felső kereskedelmi iskolai tanárt a szegedi realiskolához rendes tanárrá nevezte ki. Kereskedelmi iskolánk egy fiatal, jeles tanerőt veszített el.

Fejér Gyula kitüntetése. Kitiintető bizalom érte Fejér Gyula helybeli apát-plébánost, a megyei róm. kath. papság egyik kitiintőségét, közéletünk egyik előkelőségét és vezérferfiát, amennyiben Wlassich Gyula vallás- és közoktatási miniszter a központi kongruabizottságba őt meghívta tagnak. Fejér Gyula apát-plébános, széleskörű ismereteivel s a kongrua kérdésben való ismert jártasságával, bizonyára hasznos szolgálatokat fog tenni emez országos érdekű ügynek.

Isteni tisztelet. Az ág. ev. híveknek tudomására adatik, hogy folyó hó 25-án a szokott helyen és időben isteni tisztelet tartatik, a melyre a t. hívek ezennel meghívattak. Medveczky Zsigmond, egyházi felügyelő. Korossy Emil, ut. lelkész.

Katonai kinevezés. Vécsey Ervin most végzővén el a katonai lovasági hadapródiskolát, mint tiszthelvettes a 11. huszárezredhez Szombathelyre lett beosztva.

Ténylegesítés. Bittermann Béla és Pocsay Dezso a sikeres próbaszolgálat után ténylegesítették: előbbi a cs. és kir. 23. gyalogezrednél, utóbbi pedig a 6. honvéd gyalogezrednél szolgált mint tiszthelvettes.

Egyháztanácsai ülés. A helybeli ág. ev. leányegyház tanácsa vasárnap ülést tart.

Esküvő. Dr. Széchenyi Tamás, kulai főszolgabíró e hó 23-án vezette előtérző Patróny Irma kisasszonyt, mint azt lapunk mult számában megirtuk. Az egyházi szertartás a budapesti egyetemi templomban tartatott meg, hol Széchenyi Jenő nagy váradi apát-kanonok szép beszédet intézett az új párhoz. Esküvő után fényes dejeuner volt a Hungaria szállodában. A délutáni gyertvonattal az új pár Kulára utazott, hol — mint értesítünk — a község és járás lakossága részéről ünnepélyes fogadtatásban és meleg ovációkban részestült.

Bácsmezei orvosi főközsövetség. A Bács-Bodrogh varmegyei orvosi főközsövetség folyó hó 21-én tartotta meg elenk részvét mellett II. rendes közgyűlést Pálics fűrdőn. Mutan igen fontos ügyek tárgyalásán kívül a főközsövetségi tisztikar és választmány, valamint a szamvizsgáló bizottság vasalásztása voltak napirenden, erthető, hogy varmegyei orvosai, kik közül 86-an léptek már be a főközsövetség kebelébe, a legmelegebben érdeklődtek a közgyűlés lefolyásáért. A beható vita eredménye az volt, hogy megállapították a főközsövetség ügyrendjét és orvosi rendtartását, mely utóbbit megalkalmunk lesz bővebben is ismertetni. Ez alkalommal a tisztikar, választmány és szamvizsgáló bizottságot következőképen alakították meg: elnök: dr. Pavlovits Simon megyei tiszti főorvos, alelnökök: dr. Schossberger Jakab bácsalmási járásorvos, dr. Bernhardt János Baja város tiszti főorvosa és dr. Hofbauer Miklós hódásági járásorvos, titkár: dr. Rényi József kunbajai községi orvos, jegyzők: dr. Payer Ferenc gajdobrai és dr. Márton Geza bácsalmási községi orvosok, pénztáros: dr. Holländer Adolf jankováci községi orvos; választmányi tagok: dr. Hadzsy János topolyai, dr. Rüdý Béla bresztováci, dr. Konrád Sándor nemes-militicsi, dr. Köszeghy Ferenc melykúti, dr. Szántó István rác-militicsi, dr. Stein Jakab tiszakálmánfalvai, dr. Roxer Gyula ókanizsai, dr. Glüecksthal Adolf zentai, dr. Jeszenszky Béla temerini, Fleischer Simon zaskylai, dr. Holländer Dávid kulai, dr. Grál József vasutai, dr. Szommer Antal palánkai, dr. Gerich Endre petrováci és dr. Milkó Ignác ó-becsei orvosok. Szamvizsgálók: dr. Alföldy Lajos bajai járásorvos, Sárkány János topolyai járásorvos és dr. Madarász Lipót madarasi községi orvos. — Varmegyei orvosi szövetsége ezel már irányleges működését kezdte meg, mely főleg oda fog irányulni, hogy az orvosoknak magasabb hivatásukkal és sokszor ön-feladott munkásságukkal — sajnos — ellentétben álló anyagi hanyatlása elé gátat vessen és az orvosi karnak az őt megillető helyzetet biztosítsa. Szívöböl óhajítja mindenki, hogy ez sikertőljön is.

Hymen. Jausz Oszkár m. kir. szőlőszeti és borászati felügyelő, cs. és kir. tartalékos hadnagy Bihar-Diószegen, eljegyezte Geyer Bertuskát, Geyer Lajos és néhai szül. Hoffmann Vilma leányát Cservenkáról.

fiata
érte
Va
galo
kép
um
a r
beia
fog
jelen
vám
jelen
potl
nak
rend
nyelv
díj eg
Som
tanít
évre
fizet
hó. A
nese
kiüz
szap
meg
olya
mínd
baba
név
kízd
lyett
oszt
röpk
doga
nyör
dalom
baba
a kis
angy
csun
vám
napra
kis ba
fajla
plebá
62 é
kor les
város
villan
hogy
kell
hogy
nagy
löhely
egyik
78. é
21-én
badka
jelent
jelent
felejt
atány
d. e. 9
szents
kezté
tetem
helyb
A enge
3/8 óra
denba
hó 20
Pauli
Maria
Trisch
Ágota
Antal
Trisch
Szalay
ler Ent
Iren f
Rausel
Beluska
mér, ur
Nelly,
Olga,
E
lában
évi sze
óraig 10
3 frt,
alkalm
1-en tar
kedjen
galmasa
t. e. 1-7
pénzbír
hó 22-én
M
láról ír
hátram
abból is
ifjuság,
mükedv
eset- és
voltak: E
Konsek
Konkoly
Dezso és
1 koron
felülizet
díjból 8
57 frt 4
„Tanítók
Deák An
1—1 frt.

Bál Zomborban. A zombori és a megyebeli fiatalság a lövészeny napján október hó 9-én — mint értesültünk — igen fényesen igérkező bált rendez a „Vadászkürt” összes termében. Most indult meg a mozgalom, a melynek élén dr. Molnár Károly országgyűlési képviselő áll.

Beírás a zombori állami főgimnáziumban. Alulírott gimn. igazgatóság tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy az 1898/9. iskolai évre szóló beírás folyó évi szeptember 1., 2. és 3-án délelőtt 8—12-ig fog eszközöltetni. Az I. osztályba és a más intézetből jelentkező tanulók tartoznak a múlt évi iskolai bizonyítványon kívül keresztlevéleket és himlő-oltási bizonyítványt is bemutatni. Az I. osztályba bizonyítvány nélkül jelentkezők fölvételi vizsgálatot tesznek. A javító és pótló vizsgálatok szeptember 1-én délután 3 órakor fognak megtartatni. Az 1898/9. iskolai évben a következő rendkívüli tantárgyakra is lehet beiratkozni: a) francia nyelvre, előadja Jeszenszky Dezső tanár; a fizetendő díj egész tanévre 10 frt; b) gyorsírásra, előadja Racz Soma tanár; fizetendő díj egész évre 5 frt; c) zene, tanítja Csajovacz János zenemester; fizetendő díj egész évre 10 frt; d) műnépre, előadja Ferencsik Lajos tanár, fizetendő díj egész évre 1 frt. Zombor, 1898. augusztus hó. A gimn. igazgatóság.

Angyalok. Kicsiny babák ártatlan lelke egyenesen az égbe száll, ha a kéréletlen halál a testből kiűzi. Ott a mennyei birodalomban az angyalok számát szaporítja a kicsiny babák ártatlan lelkei, a melyek még mentesek minden földi salaktól s ártatlanságukban olyan tiszták, mint a kristály, olyan ragyogóak, mint a mindenséget fentartó nap. Talán jobb is azoknak a kicsi babáknak ott fenn az égen, talán szerencse rájuk nézve, hogy nem kénytelenek egy hosszú életet végig kitűzdeni ezen a sáros földtekén. A földi kírdelmek helyett a mennyei öröme, a mennyei boldogság jut nekik osztályrészül. Kicsi babákból angyalok lesznek; ott röpöknek a Mindenható trónusa körül és örökök boldogságban és örömben élve dicsőítik az Istent és könyörögnek az emberiségért. A szülő szívet metsző fájdalom hasogatja; záporként hullanak a könnyei a kicsi baba után. De végre megvizsgálja az a tudat, hogy a kis babából jóságos angyalka lett. — Ezeknek a kicsi angyaloknak a száma ismét megszorodott kettővel. A csunya halál elragadta az élők sorából Trischler Gyula, vármegyei alszámvevő alig 2 hetes kis leánykáját; pár napra reá pedig Szalay József, parabutyi jegyző 9 hónapos Imre nevű fiacskájának életét oltotta ki. Mindkét kis halottat nagy részvét mellett temették el. A szülők fájdalmát megosztotta a kiterjedt rokonság.

Gyászhir. Popovits Mojszej, ó-sztapári szerb plebánus tegnap 90 éves korában elhunyt. Az elhunyt 62 évig szolgált az egyházat. Temetése ma d. n. 3 órakor lesz.

Villanyvilágítás a városi parkban. A városi parkban mint értesültünk, vasárnaponként este villanyvilágítás fog behozatni, s így lehetővé lesz téve, hogy a közönség nappali fény mellett élvezhesse kint a kellemesebb levegőt. Talán ez is hozzájárul majd ahhoz, hogy egész Bácskában legszebb parkunkat a közönség nagyobb figyelemre fogja méltatni s ezen kellemes időtöltési helyet forgalmát és kedélyességét nagyban emelni fogja.

Gyászhir. Id. Rausch Antal Hódságh község egyik legtekintélyesebb alakja folyó hó 20-án életének 78. évében elhunyt. Temetése általános részvét mellett 21-én ment végbe. A temetésen Schmausz Endre, szabdkai főispán is jelen volt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak mélyen szomorodott szívvel jelenítjük minden rokonunknak és ismerőstünknek, hogy felejtethetetlen jó atyánk, apósnk, nagyatyánk és dedatyánk, id. Rausch Antal folyó évi augusztus hó 20-án d. e. 9 órakor tevékeny életének 78. évében a halotti szentségek ajtatos felvétele után, súlyos szenvedés következtében, jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 21-én délután 1/4 órakor fognak a helybeli rom. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni. A engesztelő szentmise áldozat folyó hó 22-én reggel 3/8 órakor fog a helybeli rom. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatatni. Hódsághon, 1898. évi augusztus hó 20-án. Áldás emlékeire! Beke hmvairai! Rausch Paulina férj. Trischler X. Ferenczné, Rausch Ede, Rausch Maria férj. Korény Beláné, Rausch Antal, gyermekei. Trischler X. Ferencz, Korény Béla, vejei. Weinmiller Ágota férj. Rausch Edéné, Rausch Margit férj. Rausch Antalné, menyei. Trischler Irma férj. Szendy Istvánné, Trischler Gyula, Trischler Feri, Trischler Paula férj. Szalay Józsefné, Trischler Aladar, Trischler Antal, Trischler Emma, Rausch Elza férj. Gobetzky Aladarné, Rausch Iren férj. Willmann Janosné, Rausch Alfred, Rausch Ede, Rausch Adrienne, Korény Vilma, Korény Ella, Korény Beluska, Rausch Margitka, Rausch Oszkár, Rausch Elemer, unokái. Szendy Pista, Miklos, Tibor, — Trischler Nelly, Béla, Ilonka, — Szalay Imre, — Gobetzky Leo. Olga, — Willmann Jani, dedonukái.

Értesítés. A zombori községi iparos tanonciskolában a tanoncok beírása az 1898—99. tanévre folyó évi szeptember hó 6., 7., 9., 10-én délután 6 órától 8 óráig fog eszközöltetni a rajzterem helyiségében. A tandíj 3 frt, melynek első felét a tanonc miudjárt a beírás alkalmával, a másik felét pedig 1899. évi február hó 1-én tartozik megfizetni. Az iparosok felkértek, sziveskedjenek tanoncaikat a mondott időben beírni és szorgalmasan az iskolába járni, mert az 1884 évi XVII. t. c. 157. §-a értelmében 20 frttól 200 frtig terjedő pénzbírsággal büntetendők. Zombor, 1898. évi augusztus hó 22-én Temunovich József, igazgató.

Műkedvelői előadás Csonoplán. Csonoplánról írják: Hogy Csonopla község lakói sem akarnak hátramaradni a művelődés és a jótékonyban, kitűnik abból is, hogy folyó hó 13-án és 14-én a csonoplai ifjuság, a Kalocsa egyházmegyei „Tanítók háza” javára, műkedvelői színi előadást tartott. Előadott: I. a „Leány-csel” és II. az „Absolon papa” népszínművek. Szereplők voltak: Perbács Ida, Konczek Amál, Konczek Gizella, Konczek Róza kisasszonyok, továbbá Gauder Endre, Konkoly István, Kaiser Jakab, Spreizer Ferencz, Belányi Dezső és Beretich Marian urak. Első napon a csekély 1 korona személy és 2 kor. családjegyből befolyt 41 frt, fellülizetésekből 7 frt 30 kr. Másnap leszállított beléptidíjából 8 frt 18 kr., fellülizetésből 1 frt. Összes bevétel 57 frt 48 kr., ebből levonva a kiadást 27 frt 48 krt, a „Tanítók háza” javára maradt 30 frt. Fellülizettek: Deák Andor, Hegger József, dr. Schön, Jubász Judit 1—1 frt, Angyal Béla, Vunzám Ferencz, Tallósi Máté,

Rauch Mátás, Sóka István, Goldberger 50—50 kr., Gyurkovich 20 kr., Brenner 10 kr. A „Tanítók háza” érdekében tett áldozatkészségükért a fellülizetőknek, úgy az összes látogatóknak, ez uton mond a rendezőség köszönetet. A szereplők, bár ez alkalommal először léptek nyilvánosan fel, ügyesen töltötték be szerepeiket.

Színház. Zombor szab. kir. város színtelvi bizottsága folyó hó 25-én d. e. 10 órakor ülést tartott, melyen Deák Péter a társulat végleges műsorát és programját bemutatta. Reméljük hinni, hogy e jövővi vidéki társulat Zombor város méltó közönségének igényeit kielégítendő. A színi évadot az igazgató úgy osztotta be, hogy október 1-től november 15-ig N.-Beckereken, ez időtől február 15-ig Zomborban s aztán az évad befejeztéig Baján fog játszani. Az igazgató ígértett tett arra nézve, hogy a legjobb újdonságokat is játszani fogja, sőt erős ének- és zenekarral képesnek érzi magát arra is, hogy egyszer másszor az operai énekkar növendékeinek vendég szerepeltetés mellett operai előadásokat is rendezzen. Kérte a bizottságot, hogy esetleg pénteken este es vasárnap délután gyermek- és zónaelőadásokat rendezhessen; a bizottság azonban a hetenkénti 7 előadást teljesen elégségesnek tartja, nehogy a közönség és társulat túlságosan kimerüljön. A színi évadot oly darabokkal fogja megkezdeni, melyekben a közönségnek bemutathatja társulatának tagjait a legerősebb szerepekben, melyekből megismerve azok tehetségeit és hanganyagát, kedvet kapjon a színház látogatására. Ezen megnyitói előadások lennének a Cigánybaró, Ördög mátkája, valami nagyobb szabású dráma és a Kornevilli harangok. A társulat végleges névsora a következő: Deák Péter igazgató, komikus, buffo, Simon Jenő hárszerelmes, Szabó József tenor, bonvivant, Szalóki Dezső tenorbuffo, naturburch, Nemeth János apas és jelleműnész, Körönyi Béla bariton és népszínmű-énekes, Batosi Endre szerelmes, Hevesi Gábor apa és jelleműnész, Ligeti Géza karmester, Palásti Lajos II. tenor, Tordai Béla segédapa, ügyelő, Mihuleska Kálmán rubatáros, Benda Ödön sugó, Fehér Károly, Pálfi Boldizsár, Nagy Sándor, Szűcs Zoltán, Lörentei Gábor, Ságby Ede, Tóth Lajos, Kovács Károly, segéd-színészek, Weselényi Lajoska gyermekszínész, Garai Károly főkelekes, Zöldi Sándor szereposztó, Köhler János zenekari igazgató. A zenekar 14 tagból áll. Női tagok: Galyasi Paula coloratur énekesnő, operai primadonna, Torosi Katicza operai primadonna, népszínmű énekesnő, Csetényi Juliska drámai hősnő, Kálmán Margit drámai szende, Karácsonyi Mariska segéd operett és népszínmű énekesnő, Pozsonyi Lenke segédénekesnő, Polgár Fanny anya, Fűresz Mariska naiva, Kantai Teréz opera alt. és operett komika, Fehér Laura segédszende, Csizsér Róza opera és operett komika, Nemeth Mariska gyermekszereplő, Köröynei péntáros, Kirilovits Margit, Koronkai Róza, Hevesiné, Paláiné, Barna Ilonka, Fűst Mariska és Kiss Pálné kardalosnők.

Anyakönyvi hiány. Vettük a következő sorokat: Kedves szerkesztő ur! Azt hiszem, szolgálatot teszek, mind a birtokos osztálynak, mind a cselédségnek, mind az anyakönyvvezetőségnek, mind a közigazgatásnak, ha felhívom a nagyméltóságú belügyminiszterium intézkedését azon rendelt kiadására, miszerint minden szálláson arra az ajtóra, melyre a hadkötelesek nevei szoktak kifüggesztetni, szegeztessek ki az is, hogy melyik szállás, melyik anyakönyvvezetőséghez tartozik s azon szállásbeli lakosok születés és halálozás bejelentése, kivált pedig halottaik hovatételére nézve tiszta felvilágosítást nyerjenek. Csupán egy példát mondom el ezen rendelt szükségességére nézve X. szállás Szabadkához is másfél óra járás, O-Momorovicához is; tartozik a szabadkai anyakönyvvezetőséghez. Egy cseléd gyermeke, a ki O-Morovicán született, meghal. A szülők, nem tudván, hogy Szabadkára kellene vinniök kicsiny halottjukat, ősi szokás szerint elhozzák születése helyére, O-Morovicára. Az idevaló halottkémnél jelentkeznek, majd az anyakönyvvezetőnél, majd a lelkésznel, majd a községi előjáróságnál... de a törvény szerint egyik sem adhat engedélyt az O-Morovicán való eltemetéshez. A szomorúkodó felek elkészerednek, a gyermek két napig is temetlen marad; a gyászborulnak Szabadkára kell menni halottbejelentés végett, a mi O-Morovicáról jövet-menet egy napot vesz igénybe, de előbb a birtokoshoz is be kell mennie, a ki egy kis cédulára ráírja, hogy N. X. egy év óta nála szolgál, ezt a cédulát viszi Szabadkára, onnét ezt a cédulát az anyakönyvvezető-ég pecsétjével megerősítve, hozza O-Morovicára; a halottkém kiállítja a halotti bizonyítványt... s végre megtörténik az eltemetés. Ilyen futkosás, könyörgés és kapkodás mellett valóban nem érdemes szállási embernek meghalni. Mindez pedig elkerülhető egy kiszegzett rendelettel, melyen ki-ki világosan megolvashatja, hogy hová kell vinnie halottját. Azt hiszem, k. szerkesztő ur is egyetért velem. Tisztelettel, O-Morovica, 1898. augusztus 23-án, Hetesy Viktor.

Iskolai értesítő. A Szeged szab. kir. város törvényhatósága által fentartott közs. polgári leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam az 1898/9. iskolai évben szeptember hó 1-én fog megnyitvatni. A női kereskedelmi tanfolyam feladata: nőknek alsóbb-fokú kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése és célja az, hogy a nőket olyan kereskedelmi ismeretek és ügyességek birtokába juttassa, amelyek segítségével mint levelezők, könyvvivők, pénztárnoknők stb. üzletekben alkalmazhatók legyenek, vagy mint önálló üzletvezetők, ha az üzleti költségek szerényebb mértéke folytán kereskedői segéd-személyzetet nem alkalmazhatnak, szükség esetén a könyvvezetőt a könyvek és levelezés vitelében szakértelemmel helyettesíthessék. A tanítás ideje 10 hónap: szeptember 1-től június 30-ig. A felvétel feltételei: A női kereskedelmi tanfolyamba oly leány-növendékek és nők vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték. Felvehetők továbbá olyan leányok és nők is, akik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. A felvételi vizsgálat tárgyai: 1. Magyar nyelv és magyar fogalmazás. Az utóbbira nézve a mérték a polgári leányiskolában megszereshető képesség. 2. Számtan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész és tört-számokkal, a bármás szabályhoz tartozó feladatok. 3. Földrajz; különösen Európa, Ázsia és Amerika földrajza. A felvételi vizsgálatért az összes tantárgykból 5 frt díj fizetendő. A tanulók fejenként 50 frt tandíjat fizetnek, mely két egyenlő részben, vagy havi részletekben is fizethető. A tanítást szaktanárok telje-

sítik. A növendékek állandóan női felügyelet alatt állanak. Az eddig végzett növendékek 80% ja képzettségének megfelelő alkalmazást nyert. Az új iskolai évre a beiratások és felvételi vizsgálatok szeptember hó 1—5. napjain történnek. Bővebb felvilágosítás alulírott nál nyervehető. Szegeden, 1898. július hó. (Tisza Lajos-körút 50. sz.) Krikkayné Barbaró Emma, a közs. polg. leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam igazgatója.

Szarvasmarha-díjazás N.-Palánkán. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 25-én Nemet-Palánkán szarvasmarha-díjazást rendez. A díjazás feltételei és a díjak a következők: Díjaztatni csak Bács-Bodrogh vármegyei kistenyésztők saját nevelésű állatai fognak, a nagytenyésztők és gazdaszítók állatai díszoklevelekkel tüntetettek ki. A kistenyésztők részére kitűzött díjak a következők: A) Sikertült borjuval elővezetett tehének után: I. díj 100 korona. II. díj 60 korona. III. díj 40 korona. IV. díj 20 korona. V. díj 10 korona. VI. díj 10 korona. B) Saját tehentől tenyésztett három éves üszök után: I. díj 80 korona. II. díj 40 korona. III. díj 20 korona. IV. díj 20 korona. V. díj 10 korona. VI. díj 10 korona. C) Saját tehentől tenyésztett egy és két éves bikák után: I. díj 80 korona. II. díj 40 korona. III. díj 20 korona. IV. díj 20 korona. V. díj 10 korona. VI. díj 10 korona. A díjazásra elővezetendő állatok előzetes bejelentése nem kivántatik, hanem elégséges, ha azok egy órával a díjazás megkezdése előtt a helyszínen megjelennek, a hol az egyesületi titkár az elhelyezéskülről gondoskodni fog. A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, a kik helytelen hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy a borjakkal elővezetett tehének a borjak ellése előtt már tulajdonukban voltak, illetőleg, hogy a bemutatott 3 éves üszök, továbbá az 1 és 2 éves bikák az ellés idejében birtokukban volt tehénektől származnak és általuk neveltetek. A díjazás kezdete reggeli 9 órakor.

Két-három gimnáziumi osztályu tanuló felvétetik teljes ellátásra. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 21-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Ebers György” (areképpel). — Költemények: „Hazámban.” Pásztoitói; „Az est.” Sully-Prudhomme után francziából Vargha Gyulától. — Regénytár: „Dama.” Történeti körkép. Irta Baksay Sándor (Kinnach László eredeti rajzaival). — „A két lábú farkas.” Regény Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj (képekkel); oroszból fordította Ambrozovics Dezső. — „Egy connecticuti yankee Arthur király udvarában.” Humoros elbeszélés. Irta Mark Twain. Angolból fordította L. F. — „Szent István ünneplése.” — „Bismarck halála” (képekkel). — „A madár a magyar népköltészetben.” — „Az Albatros osztrákmagyar ágyunaszád polynéziai útja” (képekkel) Reményi Antaltól. — „Az Új-épület romjai” (képekkel). — „A fiuk hadserege” (képekkel). — „Van-e a holdon élet?” — „A hontmegyei történelmi kiállításból” (képekkel). — „Milliomos csavargó.” — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. „A Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságokkal” együtt 3 frt Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Felolós szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-iggyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

EGYÉVES ÖNKÉNTÉSEKNEK

egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyén- és polgári ruhát jutányosan készít illetve szállit, valamint javításokat olcsón és pontosan eszközöl

Knipl János,

polgári és egyenruha szabó

2—1 Zombor, bajai-ut az Arucsarnok mellett.

8741. sz.

aug. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A hódsághi járásban tartozó Bácsujfalu községben leköszönés folytán megüresedett és 400 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhivatnak mindazok, kik eme állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi szeptember hó 5-ik hozzámm nyujtsák be, mivel ezen határidő elteltével benyujtott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Hódsághon, 1898. évi augusztus hó 17-én.

Tripolszky Gyula,

főszolgabíró helyettes.

2—1

Bámulatos olcsóság a „Gólyánál“.

Ruhaszövetek: (Bel- és külföldi.)

1. Teljes ruha minden elképzelhető színben	1 frt 90 kr.
2. " " " " " " " "	2 frt 80 kr.
3. " " " " " " " "	3 frt — kr.
4. " " " " " " " "	4 frt — kr.
5. " " " " " " " "	5 frt — kr.

Diszítések:

Csipke, szalag, zsinór és a ruhához való összes cikkek nagy választékban, a legújabb divat szerint.

A híres és kedvelt Milleniumi vászon,
mely kizárólag nálunk kapható, végenként 12 korona.

Eső-ernyők:

Hölgyeknek és uraknak kiváló jó minőségben 1 frt 30 krtól fölfelé. — Tiszta glória selyemből 2 ftről fölfelé.

Legújabb fűzők 1 ftről fölfelé.

A szabadalmazott **Ganzinger-féle fűzők, kihuzható halcsonttal,** melyek az egész világban óriási feltűnést keltettek, kizárólag nálunk kaphatók s ára 3 frt 75 kr.

Férfi és női fehérmű
raktáron és mérték szerint.

Nyakkendők, gallérok és manchetták
a legújabb divatban.

Cipő-raktár:

Férfi, női és gyermekcipők, budapesti és bécsi gyártmány, a legfinomabb kivitelben.

Sárga cipők mélyen leszállított árakban.

Javitó műhely:

Minden néven nevezendő javítás gyors és pontos kiszolgálással mellett elfogadjatik.

Kiváló tisztelettel

HIRSCHENHAUSER és KOVÁCS,
3-2 áruház a GÓLYÁHOZ, ZOMBOR.

Irnok keresztek.

Égy igen jól jövedelmező községi irnoki állást elnyerni óhajtok bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalban nyerhetek.

Ajánlat.

A közigazgatási és jegyzői pályán 30 éve működő, az összes jegyzői és anyakönyvezetői teendőiben jártas, a magyar, német és szerb nyelvű oklevél, nős, — segédjegyzői, irnoki, avagy végrehajtói állást keres, jó bizonyítványokkal bir, állomását azonnal elfoglalhatja. —
Cím: **Eiman Elek** oklevél jegyző **Tovarisován.**

Ninos többé tyúkszem!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint saját találmányu

tyúkszemirtó szeremet

Zombor és környéke részére egyedül

VALIENT J. úrra

ruháztam át.

Mindenki képes e szerrel a legrégibb tyúkszemert is 10 perc alatt fájdalom nélkül eltávolítani.

A tyúkszem megsértése vagy vérmérgezés ki van zárva.

Tisztelettel

JUTKOVITS M. M.,
műtő, Bécsben.

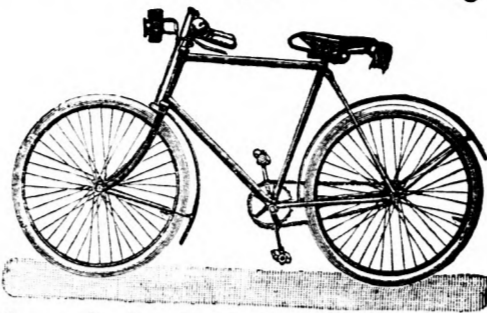
Vendéglő bérbeadás.

Szent-Tamáson (Bács-Bodrogh megye), az „ARANY HORDÓ“-hoz címzett vendéglő kedvező feltételek mellett haszonbérbe adandó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos

JARMER LIPÓT,
vendéglős **Vinkovczen.**

Szeptember 1-től
két ügyes segéd
nálam alkalmazást nyer.
2-2 **ENGEL MÓR.**

Legnagyobb
kerékpár-raktár és javítóműhely
egész Délmagyarországban.

Nagybani és kicsinybeni eladás.
Mindennemű javítások elfogadjatik.
Alkatrészek, felszerelések raktáron.

Havi részletfizetésre.

Világhírű Pokorni-féle

zongorák raktára.

Havi részletfizetésre.

Teltech Gáspár
ZOMBOR, (főter).

KEIL-LAKK (Glasur)
legkiválóbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs Arany-fényezés
legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. Egy palack ára 60 kr.

Fehér „Glasur“-fényezés
legjobb szer mosdóasztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonmani befestésére. 1 kis doboz 45 kr., 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók!

Ujabb Heindlhofer Róbert Zombor.

1104. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községben elbocsajtás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Folyamodó köteles kimutatni:

1. hogy magyar honpolgár;
2. védőkötelezettségének megfelelt, 60. évet be nem töltötte;
3. irni, olvasni tud;
4. kifogástalan előéletű.

Előnyben részesítendő a kizsoltgált csendőri és altisztek. Évi fizetés 300 frt havi utolagos részletekben; felszerelést az előjáróság, ellenben a ruházatot sajátjából tartozik fedezni. Felszerelt kervények **f. évi szeptember hó 1-ig** alulírott előjárósághoz nyújtandók be. Kelt Pacséron, 1898. évi augusztus hó 11-ik napján.

Bogyó Ödön,
jegyző.

3-3

Tokai Lajos,
bíró.

790. szám.
kig. 1898.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY.

Deszpot Szent Iván község belvizeinek levezetésére szolgáló vízműveknek létesítését elhatározván, ezen mintegy 55842 köbméter földmozgósítást igénylő munkálatok biztosítására árlejtést hirdet.

Kikiáltási ár 17110 frt 50 kr., melynek 10% nyi bánatpenzt a versenyzők készpénz vagy az előírt óvadék-kepes értékpapírban letenni tartoznak.

Az árlejtés megtartásának napja **1898. évi szeptember hó 1-ő napjának d. e 9 órájára** Deszpot Szent Iván község tanácsstermébe kitézetik. Ahol a feltételek és műszaki munkálatok is megtekintendők.

Deszpot-Szent-Iván, 1898. augusztus 9.

Szkalin Benő,
jegyző.

3-3

Regelyacz Ráda,
bíró.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Üzlet eladás.

A Zomborban, Zrínyi-utcában fenálló

tejesarnok,

berendezéssel együtt, családi viszonyok miatt, azonnal átadandó. Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy nálam az ó-sztpári vadászterületre vadászati igazolványok az 1898/99. vadászati évre válthatók.

A vadászati igazolvány ára 4 frt. A pénz előre beküldése mellett a vadászati igazolványt postafordultával franco azonnal elküldöm.

Popovits Miklós,

m. kir. postamester

3-3

és Ó-Sztpár községi vadászati jog berleje.

2598. sz. kig. 1898.

HIRDETMEY.

A melylyel Bezdán község elöljárósága megbírdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 2 kőszma épületet, nevszerint a község belterületén levő nagyvendéglőt és a Zombor és Bezdán közt elhuzódó kangotégla műút mellett fekvő u. n. kőzori eserdát az 1899. év 1-ő napján kezdődő 3 évre a községhez tanácsstermében **szeptember hó 4-ik napján d. u. 4 órakor** nyilvános szobeli és zárt iras-beli ajánlati arveresen a legelőbbit ígérőnek bérbeadja. Tajékoztatul közöljük, hogy a nagyvendéglő évi haszere a most lejaro 3 éven át 1311 frt, a kőzori eserdáé 205 frt.

Kelt Bezdában, 1898. évi augusztus hó 21.

Bosnyák János,
jegyző.

3-2

Balla Ferencz,
bíró.

55887. számhoz.
1898.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY.

Az újvidéki állami polgári és felső kereskedelmi iskola felepitése alkalmával teljesítendő föld-, kőműves-, elhelyező-, szobrász-, ács-, vas-, kőfaragó-, cserépfedő-, bádogos-, burkoló-, padolati-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, tveges-, kárpitos-, szobafestő-, kálybás-, kut- és vivezetéki, csatorna- és légszesz vezetéki munkák elkészítése, illetőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettetik:

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok és vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel birnak.
2. Ajánlat az összes munkákra, egyes munkacsoportokra, vagy pedig egyenként külön-külön tehető.
3. A munkákra vonatkozó munka-kivonatok és ajánlati minták vállalkozók rendelkezésére bocsátatnak és kötelesek abba segítségüket beiktatni, a végösszegeket pedig úgy számjegyekkel mint betűkkel kiírni. Csak azon ajánlatok foguak figyelembe vétetni, a melyek a kiszolgáltattott eredeti ivenek tételnek.
4. Később érkezett, távirati uton küldött, vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.
5. Az 50 kros bélyeggel ellatott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb **folyo évi szeptember hó 2-án déli 1 óráig** a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (V. Hold-utca 8.) nyújtandók be.
6. A beadott ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium kebelében folyo évi szeptember hó 3-án déli 11 órakor nyilvánosan felbontatnak.
7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-ában megszabott, az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpenzt az ott körülírt módokat és kikötéseket mellett a budapesti IX. ker. kir. állampénztárnál vagy pedig az újvidéki kir. adóhivatalnál az ajánlat benyújtása előtt letenni és az arról szóló nyugtat az ajánlatához csatolni. Az ajánlatához készpénz vagy értékpapír bánatpenzt nem csatolható.
8. A föld és kőművesmunkára ajánlatot tevő vállalkozók kötelesek ajánlatukban úgy számjegyekkel mint betűkkel kiírni, hogy a telken fennálló régi épületeket, a lebontási költségek betudasával, mely értékekben veszik át, feltéve hogy a kikertülő és hasznalható régi, de jó építési anyagokat az újra építés alkalmával ismét felhasználhatják.
9. Feutartja magának a miniszterium azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutanyosság szem elóit tartasa mellett a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is a legtöbb biztosítékot nyújtani képes. A vállalati összegből a folyo évben 20,000 frt, a jövő 1899-ik évben 50,000 frt, a fennmaradó részlet pedig minden kamat megtérítési igény nélkül az 1900-ik évben fog az illető vállalkozó részere kiutalványoztatni.
10. A munkákra vonatkozó általános különleges feltételek és tervek Hercegh Zsigmond és Baumgarten Sándor építészeknél (VIII. köztemető-ut 4. szám Budapest) naponta délután 4-6 óra között megtekinthetők és ugyanott fognak az ajánlati minták és munkakivonatok a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltattani.

Budapestben, 1898. évi augusztus hó 15.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól.